მედიისადმი საზოგადოებრივი დამოკიდებულების ტრანსფორმაცია საქართველოში და მისი გავლენები დემოკრატიულ შედეგებზე

ნინო ჯავარაშვილი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიზნესის, ტექნოლოგიისა და განათლების ფაკულტეტზე

საზოგადოებრივი ურთიერთობების მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

სამაგისტრო ნაშრომის ხელმძღვანელი: ირინე ჭელიძე, მოწვეული ლექტორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
თბილისი, 2026

განაცხადი

„როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.“

ნინო,ჯავარაშვილი

21.06.2026

აბსტრაქტი

მედია თანამედროვე დემოკრატიულ საზოგადოებაში მნიშვნელოვან როლს ასრულებს მოქალაქეთა ინფორმირებულობისა და დემოკრატიული პროცესების სრულყოფის მიმდინარეობისას. საქართველოში ბოლო წლებში თვალსაჩინოა მედიისადმი საზოგადოებრივი დამოკიდებულების გარდაქმნა და ნდობის შემცირება, რაც სერიოზულ გამოწვევად ყალიბდება ქვეყნის დემოკრატიული განვითარებისთვის. ამ ტრანსფორმაციის განმაპირობებელ ფაქტორებს შორის გამოიყოფა მასობრივი ინტერნეტიზაცია და სოციალური მედიის სწრაფი გავრცელება, ინფორმაციის გადაჭარბებული ნაკადი და დეზინფორმაციის გამრავლება, პოლიტიკური პოლარიზაციის გაღრმავება, აგრეთვე ჟურნალისტური სტანდარტებისადმი საზოგადოების მზარდი კრიტიკული დამოკიდებულება.

მედიისადმი ნდობის ტრანსფორმაციას საქართველოში რამდენიმე ფაქტორი განაპირობებს მათ შორის :

- მასობრივი ინტერნეტიზაცია და სოციალური მედიის სწრაფი გავრცელება;
- ინფორმაციის გადაჭარბებული ნაკადი და დეზინფორმაციის გავრცელება;
- პოლიტიკური პოლარიზაცია;
- ჟურნალისტური სტანდარტებისადმი საზოგადოების მზარდი კრიტიკული დამოკიდებულება;
- მედიასტანდარტების უგულებელყოფა/უგულებელყოფის ტენდენცია მედიების მხრიდან.

კვლევა განხორციელდა გამომძიებლური შერეული დიზაინის (Exploratory Sequential Design) ფარგლებში, პრაგმატისტული (ფილოსოფიური მიმართულება, რომელიც ამტკიცებს, რომ იდეების, მოსაზრებებისა და თეორიების მნიშვნელობა განისაზღვრება მათი პრაქტიკული შედეგებით) ფილოსოფიური პარადიგმის საფუძველზე. პირველ, თვისებრივ ეტაპზე ემპირიული მონაცემები შეგროვდა ნახევრადსტრუქტურირებული სიღრმისეული ინტერვიუების მეშვეობით, რომლებიც გაანალიზდა თემატური ანალიზის მეთოდით. მიღებული მიგნებების საფუძველზე, კვლევის მეორე ეტაპზე

განხორციელდა რაოდენობრივი გამოკითხვა მედიის მომხმარებელთა ფართო აუდიტორიაში.

კვლევის შედეგები მიუთითებს, რომ მედიისადმი ნდობის შემცირება აძლიერებს საზოგადოებრივ სკეპტიციზმს, ამცირებს მოქალაქეთა ჩართულობას და უარყოფითად აისახება დემოკრატიული პროცესების ხარისხზე. ნდობის აღდგენა კი დამოკიდებულია პროფესიული სტანდარტების, მიუკერძოებლობის, გამჭვირვალობისა და სოციალური პასუხისმგებლობის გაძლიერებაზე.

Abstract

Media plays a crucial role in a modern democratic society by ensuring citizen awareness and the refinement of democratic processes. In recent years, a prominent transformation in public attitudes towards the media and a decline in institutional trust have become evident in Georgia, posing a serious challenge to the country's democratic development. Among the key driving factors behind this transformation are widespread internet penetration and the rapid expansion of social media, information overload alongside the proliferation of disinformation, deepening political polarization, and a growing critical stance of the public toward journalistic standards.

The transformation of media trust in Georgia is driven by several factors, including:

- Widespread internet penetration and the rapid expansion of social media;
- Information overload and the spread of disinformation;
- Political polarization;
- Growing public critique of journalistic standards;
- The tendency of media outlets to disregard professional standards.

The study was conducted within the framework of an exploratory sequential mixed-methods design, grounded in a pragmatist (a philosophical direction arguing that the meaning of ideas, opinions, and theories is determined by their practical results) philosophical paradigm. In the first, qualitative phase, empirical data was gathered through semi-structured in-depth interviews and analyzed using the thematic analysis method. Based on the findings derived from this stage, a quantitative survey was administered to a broader audience of media

consumers during the second phase.The results of the study indicate that the decline in media trust reinforces public skepticism, diminishes citizen engagement, and negatively impacts the quality of democratic processes. Rebuilding trust, however, depends on strengthening professional standards, impartiality, transparency, and social responsibility.

სარჩევი

აბსტრაქტი..... ii

აბრევიატურები.....v

თავი I: შესავალი 6

თავი II: ლიტერატურის მიმოხილვა.....18

2.1. მედია პოლარიზაციის ეკონომიკური საფუძვლები საქართველოში 21

2.2. პოლარიზაციის გამოვლინებები და გავლენა დემოკრატიაზე 23

2.3. მედიის გავლენა მოქალაქეთა ჩართულობასა და ნდობის ჩამოყალიბებაზე 29

2.4. მედია ზეგავლენის მექანიზმების გავლენა მოქალაქეთა იმპულსურ ქცევაზე.....30

2.5. მედიის გავლენა მოქალაქის თავისუფალ არჩევანზე და ეთიკური დილემები.....33

თავი III: მეთოდოლოგია და მეთოდები.....38

თავი IV: კვლევის შედეგები.....47

4.1. მედიაკომუნიკაციის გავლენა მომხმარებლის ჩართულობასა და ლოიალურობის ფორმირებაზე 49

4.2. მედია საკომუნიკაციო სტიმულების გავლენა იმპულსურ ქცევაზე 50

4.3. მედიის ეთიკური პასუხისმგებლობა,მანიპულაცია და ნდობის კრიზისი 52

თავი V: დისკუსია.....52

5.1. მედიის როლი მოქალაქეთა ქცევის ფორმირებაში/პოლარიზაციის მანკიერი წრე: ,,ექო კამერები" და დადასტურების მიკერძოება 54

5.2. მედიის გავლენა იმპულსურ გადაწყვეტილებებზე/მედიის მიტაცება აუდიტორიის თვალსაზრისით: სკეპტიციზმიდან ცინიზმამდე.....56

5.3. მედიის ზეგავლენის ეთიკური საზღვრები და მათი მნიშვნელობა დემოკრატიული პროცესებისათვის/,,მსუსხავი ეფექტის" გაფართოება: ჟურნალისტებიდან აუდიტორიამდე 59

5.4. ნდობის აღდგენის პარადოქსი: პერსონიფიკაცია, როგორც ორლესული ხმალი 60

5.5.ნაშრომის თეორიული მნიშვნელობა და საზოგადეობრივ-პოლიტიკური ეფექტები 61